Alg?lanan Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i (Perceived Teacher Behaviours Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lanan Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i (Perceived Teacher Behaviours Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16797

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alg?lanan Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i (AÖDÖ), ilkokul ö?rencilerinin s?n?f ve okul ortam?nda ö?retmenleri taraf?ndan sergilenen davran??lara dair alg?lar?n? sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. 2019 y?l?nda Bahad?r Köksalan ve Hakan Zelyurt taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, ö?rencilerin ö?retmenlerinin destekleyici, kontrol edici ve etkile?imsel tutumlar?na yönelik deneyimlerini de?erlendirmeyi hedefler. Ölçek, özellikle Türk e?itim sistemindeki ilkokul kademesinde, **ö?retmen-ö?renci ili?kilerinin** kalitesini ve ö?rencilerin okul deneyimini anlamak için kritik veriler sa?lar.

Anahtar Kelimeler

Alg?lanan ö?retmen davran??lar?, E?itim Psikolojisi, ilkokul ö?rencisi, ö?retmen-ö?renci ili?kisi, psikometrik araç, ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Bahad?r Köksalan, Hakan Zelyurt.

Amaç

Alg?lanan Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i'nin temel amac?, ilkokul kademesindeki ö?rencilerin, ö?retmenlerinin pedagojik ve sosyal davran??lar?n? ne ölçüde destekleyici, yap?c? veya k?s?tlay?c? olarak alg?lad?klar?n? belirlemek için geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sunmakt?r. Bu araç, ö?retmenlerin s?n?f içi yönetim stillerinin ve ileti?im becerilerinin ö?renci ba?ar?s? ve motivasyonu üzerindeki etkilerini inceleyen ara?t?rmalara hizmet etmek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n, ö?rencilerin bak?? aç?s?yla s?n?f dinamiklerini anlamalar?na yard?mc? olmakta, böylece ö?retmen e?itimi programlar?n?n ve mesleki geli?im faaliyetlerinin hedeflerini daha do?ru belirlemelerine olanak tan?maktad?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki ilkokul popülasyonuna özgü kültürel ve dilsel gereksinimleri kar??lamas?n? sa?lam??t?r.

Yap?

Ölçek, **alg?lanan ö?retmen davran??lar?** ad? verilen karma??k bir psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, ö?renci motivasyonu ve akademik ba?ar?s? literatüründe merkezi bir rol oynamaktad?r. Ölçülen temel boyutlar genellikle ?unlar? içerir:

Duygusal Destek: Ö?retmenin ö?rencilere kar?? gösterdi?i s?cakl?k, ilgi ve empati düzeyi.
Ö?retimsel Netlik: Ö?retmenin ders içeri?ini anla??l?r sunma ve beklentileri aç?kça ifade etme

ARABPSYCHOLOGY.COM

becerisi.
S?n?f Yönetimi ve Kontrol: Ö?retmenin disiplin stratejileri ve ö?rencilere sa?lad??? özerklik düzeyi.

Bu boyutlar, ö?rencilerin okul iklimine ve ö?renme süreçlerine dair genel alg?lar?n? ?ekillendiren temel unsurlard?r. Ölçek, bu farkl? davran?? biçimlerinin ö?renciler üzerindeki etkile?imini kantitatif olarak analiz etmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Alg?lanan Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas?nda (Köksalan & Zelyurt, 2019), ölçe?in geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Bu çal??malar, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? gerçekten ölçtü?ünden emin olmak için **yap? geçerli?i** ve **içerik geçerli?i** analizlerini içermi?tir. ?çerik geçerli?i, alan?nda uzman akademisyen ve e?itimcilerin görü?leri al?narak sa?lanm??t?r.

Yap? geçerli?i ise genellikle faktör analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?r?p ay?rmad???n? do?rulamaktad?r. Ölçe?in geçerlik kan?tlar?, ilkokul ö?rencilerinin ö?retmen davran??lar?na dair alg?lar?n? güvenilir ve do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? sa?lamak amac?yla güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Güvenirlik çal??malar?nda, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?lar? (örne?in, Cronbach's Alpha) hesaplanm??t?r. Yüksek Alpha katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik analizlerinin sonuçlar?, ölçe?in farkl? durumlarda ve farkl? ö?renci gruplar?nda benzer sonuçlar üretebilme yetene?ine sahip oldu?unu göstermektedir. Bu, ölçe?in ara?t?rma ve uygulamada kullan?lmas? için önemli bir ön ko?uldur.

Faktör Analizi

Alg?lanan Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi, temel olarak Faktör Analizi yöntemlerine dayanm??t?r. Çal??mada, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n ortaya ç?kar?lmas? için Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) kullan?lm??t?r. KFA, ba?lang?çta çok say?da olan maddelerin, ö?retmen davran??lar?n?n farkl? yönlerini temsil eden daha az say?da anlaml? faktör alt?nda gruplanmas?n? sa?lam??t?r.

Ard?ndan, ölçek yap?s?n?n do?rulanmas? amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) da

ARABPSYCHOLOGY.COM

uygulanm?? olabilir. Bu analizler, ölçe?in nihai yap?s?n?n güçlü ve teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermi?, böylece **psikometrik** sa?laml??? kan?tlanm??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Self-Report/Öz Bildirim Ölçe?i)

Format: Ölçek derecelendirme format?, ilkokul ö?rencilerine uygun basit bir Likert tipi ölçek (Örne?in; Hiçbir zaman, Bazen, Her zaman gibi) kullan?larak yap?land?r?lm??t?r (Detayl? derecelendirme bilgisi orijinal kaynak özetinde mevcut de?ildir).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkokul Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genellikle 6-11 ya? aral???ndaki ilkokul ö?rencileri.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki ilkokul kademesinde ö?renim gören ö?renciler örnekleminde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: S?n?f ortam?nda ö?rencilere uygulanan ka??t-kalem veya dijital öz bildirim anketi.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen davran??lar?, ilkokul, ö?renci alg?s?, psikometri, destekleyici ö?retmen davran???, kontrolcü ö?retmen davran???.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: bahadir.koksalan@inonu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: ?nönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye (Yazarlar?n çal??t??? kurum bilgisi referanstan ç?kar?lm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in akademik veya ticari olmayan ara?t?rma amaçl? kullan?m? için genellikle sorumlu yazar Bahad?r Köksalan ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in kullan?m? için herhangi bir ücret bilgisi mevcut kaynakta belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Y?l?: 2019

Bu ölçe?in tam metnine ve detayl? psikometrik raporuna a?a??daki harici linkler arac?l???yla ula??labilir:

ERIC Tam Metin Linki: files.eric.ed.gov

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: algilanan-ogretmen-davranislari-olcegiperceived-teacher-behaviours-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Koksalan, B., & Zelyurt, H. (2019). Development of the perceived teacher behaviours scale in primary school. *Research in Pedagogy, 9*(1), 95-106. doi: 10.17810/2015.94

Alg?lanan Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri (Perceived Teacher Behaviours Scale)

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak özetinde yer almad??? için bu bölümde sunulamamaktad?r. Maddeler, yukar?da belirtilen referans makalede mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM